

Homília na Veľký piatok Utrpenia nášho Pána, Konkatedrála Sedembolestnej Panny Márie v Poprade, 3.4. 2026

Drahí bratia a sestry,

dnešná liturgia nás vedie zvláštnou cestou. Nie je to svätá omša. Nepristupujeme k oltáru, ale ku krížu. Cirkev nás vedie tromi krokmi: počúvame pašie, modlíme sa za celý svet a napokon sa klaníme krížu. Nie sú to tri oddelené časti. Je to jedna cesta. Cesta, na ktorej sa učíme pozerat', milovať a odpovedať.

Práve sme počuli opis Pánovho utrpenia podľa Jána. Slovo utrpenie sa v latinčine povie „passio“, odtiaľ je zľudovaný názov pre tento opis utrpenia „pašie“. Nie je to len príbeh minulosti. Je to zrkadlo. Zrkadlo, v ktorom sa odhaľuje pravda o Bohu – a pravda o človeku. V tomto príbehu vystupujú rôzne postavy. A každá z nich nám niečo hovorí. Pilát sa pýta: „Čo je pravda?“ – ale keď pravda stojí pred ním, nedokáže ju prijať. Dav kričí: „Ukrižuj ho!“ – ten istý dav, ktorý možno pred pár dňami volal „Hosanna“. Vojaci si rozdeľujú šaty – ľahostajní voči utrpeniu. Peter zapiera – zo strachu. A potom je tu Ján a Mária – ktorí zostávajú verní až do konca. Bratia a sestry, toto nie sú len postavy z evanjelia. To sú postoje, ktoré žijú aj v nás. Koľkokrát sa podobáme Pilátovi, keď nechceme vidieť pravdu, lebo by nás niečo stála? Koľkokrát sme ako dav, ktorý sa nechá strhnúť náladou? Koľkokrát sme ako Peter, ktorý sľubuje, ale v rozhodujúcej chvíli ustúpi? Pašie nás neodsudzujú. Pašie nás odhaľujú. Ale zároveň nám ukazujú pravdu o Bohu. Ježiš neodpovedá násilím. Neobhajuje sa. Neuteká. On sa daruje. Aj keď je odsúdený, zostáva slobodný. Aj keď trpí, zostáva Pánom. Aj keď zomiera, miluje. A práve tu spoznávame, aký je Boh. Nie ako ten, ktorý vládne silou. Ale ako ten, ktorý miluje až do krajnosti.

Po pašiách nasledujú modlitby veriacich. Dnes sú iné ako zvyčajne. Sú široké, univerzálne, objímajú celý svet. Cirkev sa dnes modlí za všetkých: za veriacich aj neveriacich, za kresťanov aj nekresťanov, za Židov, za politkov, za trpiacich. Je to, akoby sa srdce Cirkvi rozšírilo na veľkosť Kristovho srdca. Prečo? Lebo Kristus na kríži zomiera za všetkých. Nie za vyvolených. Nie za dokonalých. Nie len za tých, ktorí ho milujú. Za všetkých. Aj za tých, ktorí ho odsúdili. Aj za tých, ktorí ho opustili. Aj za tých, ktorí o ňom ani nevedia. A Cirkev sa dnes modlí tak, ako miluje Kristus. Bratia a sestry, toto je výzva aj pre nás. Je ľahké modliť sa za tých, ktorých máme radi. Ale dokážeme sa modliť aj za tých, ktorí nám ublížili? Za tých, s ktorými nesúhlasíme? Za tých, ktorých by sme najradšej vynechali? Veľký piatok nás učí modlitbe, ktorá nemá hranice. Modlitbe, ktorá zahŕňa celý svet. Modlitbe, ktorá odpúšťa. Modlitbe, ktorá spája.

Napokon príde vrchol dnešnej liturgie. Kríž. Budeme počúť slová: „Hľa drevo kríža, na ktorom zomrel Spasiteľ sveta.“ To nie je len oznámenie. To je pozvanie. Kríž bude odhalený. Postupne. Cirkev nám chce povedať: pozri sa dobre. Toto je láska. A potom je osobné pozvanie pre každého z nás: „Pod’te, pokloňme sa!“ Bez vysvetlení. Len my – a Kristus. Bratia a sestry, toto nie je symbolické gesto. To je stretnutie. Stretnutie s tým, ktorý za nás dal život. V tej chvíli nejde o veľké slová. Ide o pravdu srdca. Ako pristúpim ku krížu? Ako k niečomu vzdialenému? Z povinnosti? Alebo ako k tomu, ktorý ma miluje? Kríž nás vždy stavia pred rozhodnutie. Prijat’ lásku – alebo ju odmietnuť. Prijat’ kríž – alebo pred ním utiecť. Ale kríž nemožno obísť. Aj v našom živote je prítomný. V utrpení. V skúškach. V krížoch, ktoré si nenesieme dobrovoľne. Otázka nie je, či máme kríž. Otázka je, či ho nesieme s Kristom. Lebo keď je kríž spojený s Kristom, mení sa. Nie je koncom. Stáva sa cestou.

Drahí bratia a sestry, dnes prechádzame tromi krokmi: v pašiách sme videli pravdu, v spoločných modlitbách otvoríme srdce pre celý svet, v uctení kríža sme pozvaní k osobnému stretnutiu. Keď dnes pristúpime ku krížu, neuctievame drevo. Uctievame Krista. Krista, ktorý nás pozná. Krista, ktorý nás miluje. Krista, ktorý za nás zomrel. Ale tým sa dnešná liturgia nekončí. Po poklone krížu budeme pozvaní ešte bližšie. Prijat’ Ježiša Krista. Nie už len pohľadom. Ale do svojho vnútra. V svätom prijímaní prijímame toho istého Krista, ktorý visel na kríži. Toho istého Krista, ktorý sa za nás obetoval. Toho istého Krista, ktorý povedal: „Je dokonané.“ Eucharistia nie je niečo iné než kríž. Je to jeho sprítomnenie. Je to dar tej istej lásky – teraz pre nás. Bratia a sestry, ak prijmeme Krista, neprijímame len útechu. Prijímame silu. Silu odpúšťať. Silu zostať verní. Silu milovať až do krajnosti. Preto dnešná liturgia vrcholí v tichom, ale hlbokom dare: Kristus, ktorý zomrel za nás, sa nám dáva ako pokrm na cestu. Dnes si nemusíme odniesť veľa slov. Stačí jedno rozhodnutie: prijat’ Ježiša Krista, ktorý vstupuje do nášho života a kráča s nami. Amen.